

276.

Na osnovu člana 6 stav 2 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG", broj 74/09), Vlada Crne Gore na sjednici od 8. aprila 2010. godine donijela je

UREDJA

O BLIŽIM KRITERIJUMIMA, USLOVIMA I NAČINU DODJELE DRŽAVNE POMOĆI

("Sl. list Crne Gore", br. 27/10 od 12.05.2010, 34/11 od 12.07.2011)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovom uredbom uređuju se bliži kriterijumi, uslovi i način dodjele državne pomoći.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeće značenje:

1. privredno društvo - korisnik je pravno ili fizičko lice koje obavlja djelatnost proizvodnje, prometa roba i pružanje usluga na tržištu (u daljem tekstu: privredno društvo);
2. veliko privredno društvo je privredno društvo koje ima preko 250 zaposlenih i ukupan godišnji prihod preko 43 miliona eura;
3. malo i srednje privredno društvo je privredno društvo koje ima manje od 250 zaposlenih i godišnji promet koji ne prelazi 50 miliona eura, odnosno čiji godišnji bilans stanja ne prelazi 43 miliona eura i koje nije povezano sa drugim privrednim društvom".
4. srednje privredno društvo je privredno društvo koje ima od 50 do 249 zaposlenih i godišnji promet koji ne prelazi 50 miliona eura ili ukupni godišnji bilans stanja koji ne prelazi 43 miliona eura;
5. malo privredno društvo je privredno društvo koje ima manje od 50 zaposlenih i godišnji promet odnosno ukupan godišnji bilans stanja koji ne prelazi 10 miliona eura".
- 5a. mikro privredno društvo je privredno društvo koje ima manje od 10 zaposlenih i godišnji promet odnosno ukupan godišnji bilans stanja koji ne prelazi dva miliona eura;
6. zaštita životne sredine je postupak sprovodenja mjera radi ispravljanja stanja ili spriječavanja štete na životnoj sredini i prirodnim dobrima koju može da izazove korisnik svojim aktivnostima, umanjenje rizika i omogućavanje racionalnog korišćenja prirodnih dobara i energije, uključujući mjere za štednju energije i korišćenje obnovljivih izvora energije;
7. obnovljivi izvori energije su nefosilni energetski izvori: vjetar, sunčeva energija, geotermalna energija, energija koju proizvode talasi; energija koju proizvode plima i osjeka; energija iz biomase; gasovi sa deponija; gas koji proizvodi postrojenje za preradu otpadnih voda i biogasovi;
8. energija iz obnovljivih izvora energije je energija koju proizvode postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije, kao i kalorična vrijednost energije proizvedena iz obnovljivih izvora energije u hibridnim postrojenjima koja koriste i konvencionalne izvore energije i obnovljiva električna energija koja se koristi za popunjavanje akumulacionih sistema, ali isključuje električnu energiju koja je proizvod akumulacionih sistema;
9. operativne koristi su ušteda troškova ili dodatna pomoćna proizvodnja koja je direktno u vezi sa dodatnim ulaganjem u zaštitu životne sredine i koristi koje nastaju iz drugih mjera pomoći (operativna pomoć za opravdane troškove, krediti za obnovljivu energiju, i dr.);
10. sektor je privredna grana u kojoj privredno društvo posluje;
11. aerodrom kategorije C je aerodrom sa godišnjim brojem putnika između 1 i 5 miliona;
12. aerodrom kategorije D je aerodrom sa godišnjim brojem putnika manje od 1 milion i
13. inovativne grupe (klasteri) su udruženja novoosnovanih privrednih društava i naučno-istraživačkih ustanova, za istraživanje u cilju prenošenja novih znanja, razvoja, razmjene znanja i iskustava na članove klastera.

Član 3

Državna pomoć može se dodijeliti na osnovu šeme državne pomoći i kao individualna državna pomoć pod

uslovima utvrđenim ovom uredbom i tačkom (iii) člana 73 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju zaključenim između Evropskih zajednica i njenih država članica, s jedne strane i Republike Crne Gore, s druge strane (u daljem tekstu: SSP), u skladu sa zakonom.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, dodjeljuje se iz: budžeta Crne Gore, budžeta lokalnih samouprava i sredstava Evropske unije.

Ukupna državna pomoć iz budžeta Crne Gore i budžeta lokalne samouprave može se dodijeliti samo do visine utvrđene ovom uredbom.

Državna pomoć može se dodijeliti za isti projekat po više osnova propisanih ovom uredbom, s tim da ukupan iznos za iste opravdane troškove ne može preći najviši dozvoljeni iznos opravdanih troškova, odnosno intenzitet državne pomoći.

Član 4

Državna pomoć iz člana 7 Zakona o kontroli državne pomoći dodjeljuje se u visini koja se izračunava kao ekvivalent subvencije na sljedeći način:

- ekvivalent subvencije za zajmove sa kamatnim stopama nižim od važeće kamatne stope na finansijskom tržištu izračunava se kao razlika između korišćene kamatne stope i referentne kamatne stope i
- ekvivalent subvencije za odlaganje plaćanja poreza izračunava se kao razlika između referentne kamatne stope i stope zatezne kamate u skladu sa zakonom kojim se utvrđuje stopa zatezne kamate.

Ekvivalent subvencije državne ili garancije lokalne samouprave izračunava se:

- za pojedinačne garancije:
  1. kao razlika između vrijednosti garancije na bankarskom tržištu i cijene koja se stvarno plaća i
  2. kao ekvivalent povlašćenog zajma, odbijanjem iznosa premija (provizija) koje se naplaćuju za garancije.
- za garancije na osnovu šeme državne pomoći kao razlika između provizije koja se plaća i provizije koju bi trebalo naplatiti po važećoj vrijednosti garancije na bankarskom tržištu.

II. HORIZONTALNA DRŽAVNA POMOĆ

Državna pomoć za podsticanje regionalnog razvoja

Član 5

Državna pomoć za podsticanje regionalnog razvoja može se dodijeliti za početna ulaganja za otvaranje novih radnih mesta koja su u vezi sa početnim ulaganjima.

Privredno društvo dužno je da zadrži ulaganja izvršena u sproveđenju projekta državne pomoći i otvaranja novih radnih mesta u regionu za koji je dodijeljena državna pomoć, najmanje pet godina nakon završetka tog projekta.

Period iz stava 2 ovog člana, za mala i srednja privredna društva, može se smanjiti na tri godine.

Državna pomoć velikim privrednim društvima, može se dodijeliti do 50% opravdanih troškova za početna ulaganja.

Državna pomoć iz stava 4 ovog člana, za srednja privredna društva, može se povećati za 10%, odnosno 20% za mala privredna društva.

Ukupan iznos državne pomoći za početna ulaganja za otvaranje novih radnih mesta određuje se izračunavanjem posebno procentualnog iznosa državne pomoći za početna ulaganja i posebno za ulaganja za otvaranje novih radnih mesta, s tim što ukupan iznos ne može preći najveći dozvoljeni intenzitet, odnosno iznos državne pomoći.

Nakon prijema državne pomoći za početna ulaganja, korisnik državne pomoći dužan je da finansira najmanje 25 % troškova projekta iz sopstvenih sredstava ili kreditnih sredstava koja se ne smatraju državnom pomoći, u skladu sa zakonom.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti u skladu sa šemom državne pomoći, na osnovu zahtjeva za dodjelu državne pomoći uz koji je priložen projekat na koji je, u pisanoj formi saglasnost dao davalac državne pomoći, prije početka realizacije i kao individualna državna pomoć, pod uslovom da je davalac državne pomoći u pisanoj formi odobrio projekat prije realizacije projekta.

Državna pomoć za regionalni razvoj može se dodijeliti privrednim društvima koja se bave proizvodnjom čelika samo u skladu sa Protokolom 5 SSP-a i malim i srednjim privrednim društvima koja se bave proizvodnjom čelika, ukoliko ukupni opravdani troškovi projekta ne prelaze iznose u skladu sa članom 8 ove uredbe.

Državna pomoć za regionalni razvoj ne može se dodijeliti privrednim društvima koja se bave proizvodnjom sintetičkih vlakana, proizvodnjom uglja i privrednim društvima koja se suočavaju sa poteškoćama.

Proizvodnja sintetičkih vlakana iz stava 10 ovog člana obuhvata istiskivanje odnosno sastavljanje svih vrsta vlakana i prediva od poliesterske, poliamidne, akrilne ili polipropilenske osnove, bez obzira na njihovo krajnje korišćenje, kao i polimerizaciju uključujući i polikondenzaciju kada je uključena u istiskivanje.

Državna pomoć za regionalni razvoj može se dodijeliti privrednim društvima koja se bave brodogradnjom za početna ulaganja, za nadgradnju ili modernizaciju postojećih brodogradilišta sa ciljem poboljšanja produktivnosti

postojećih postrojenja, pod uslovom da se sredstva državne pomoći ne koriste za restrukturiranje brodogradilišta i intenzitet državne pomoći ne prelazi 22,5% opravdanih troškova.

Izuzetno, regionalna državna pomoć može se dodijeliti i za naknadu troškova tekućeg poslovanja privrednog društva.

Državna pomoć za početna ulaganja

Član 6

Početnim ulaganjima, u smislu ove uredbe, smatraju se ulaganja koja se odnose na: osnivanje novog privrednog društva, proširenje postojećeg privrednog društva, promjenu proizvodnog procesa i promjenu proizvoda, kao i ulaganje u osnovna sredstva nakon preuzimanja imovine privrednog društva koje je u stečaju, ili za koje bi se pokrenuo postupak stečaja da njegova imovina nije preuzeta.

Početna ulaganja iz stava 1 ovog člana, mogu biti materijalna i nematerijalna ulaganja.

Materijalna ulaganja su ulaganja koja se odnose na ulaganje u zemljište, proizvodna postrojenja, zgrade i opremu.

Državna pomoć za početna ulaganja iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti u visini opravdanih troškova koji se odnose na kupovinu ili zakup zemljišta, zgrada, proizvodnih postrojenja i opreme.

Ulaganje u prevozna sredstva i opremu u privredna društva koja se bave prevozom ne smatraju se opravdanim troškovima.

Opravdanim troškovima za zakup proizvodnih postrojenja i opreme smatraju se troškovi zakupa ukoliko je zaključen ugovor kojim je predviđena kupovina te imovine nakon isteka zakupa.

U slučaju preuzimanja imovine nekog privrednog društva koje je u stečaju ili za koje bi bio pokrenut postupak stečaja kad njegova imovina ne bi bila preuzeta, opravdani su samo troškovi vrijednosti njegovih osnovnih sredstava za čije se sticanje obezbjeđuje državna pomoć prije preuzimanja tog privrednog društva.

Imovina koja se stiče na osnovu dodijeljene državne pomoći mora biti nova, osim za mala ili srednja privredna društva i u slučaju preuzimanja privrednog društva.

Opravdani troškovi zakupa zemljišta i zgrada su troškovi na osnovu ugovora o zakupu koji je zaključen i koji ostaje na snazi najmanje pet godina nakon završetka investicionog projekta za veliko privredno društvo, odnosno tri godine za malo i srednje privredno društvo.

Materijalna ulaganja moraju se održati u regionu najmanje pet godina nakon završetka ulaganja, a u slučaju malih i srednjih privrednih društava najmanje tri godine.

Opravdani troškovi za nematerijalna ulaganja su troškovi za prenos tehnologije, pribavljanje patentnih prava, dozvola, ili tehnološkog znanja i iskustva ili nepatentiranog tehnološkog znanja, pod uslovom:

- da se koriste samo u proizvodnim jedinicama za koje je dodijeljena državna pomoć;
- da su stečena u skladu sa tržišnim uslovima od strane trećih lica i
- da predstavljaju imovinu privrednog društva najmanje pet godina i najmanje pet godina ostaju u proizvodnoj jedinici kojoj je dodijeljena državna pomoć, odnosno tri godine za mala i srednja privredna društva.

Opravdani troškovi za nematerijalna ulaganja ne mogu preći 50% ukupnih opravdanih troškova, a opravdanim troškovima za mala i srednja privredna društva smatraju se ukupni troškovi nematerijalnih ulaganja.

Opravdani troškovi za otvaranje novih radnih mesta

Član 7

Opravdani troškovi za otvaranje novih radnih mesta koja su u vezi sa početnim ulaganjima koja su izvršena, izračunavaju se kao proizvod troškova bruto zarada za dvije godine planiranih radnih mesta za otvaranje.

Državna pomoć za otvaranje novih radnih mesta može se dodijeliti ako:

- je otvaranje radnih mesta u skladu sa projektom državne pomoći započeto najkasnije u periodu od jedne godine nakon završetka projekta;
- se radna mjesta uspostavljaju u vremenskom periodu od tri godine nakon završetka projekta državne pomoći i
- poraste prosječan broj zaposlenih nakon sproveđenja projekta u odnosu na prosječan broj zaposlenih u tom privrednom društvu najmanje godinu dana prije realizacije projekta državne pomoći.

Državna pomoć za velike investicione projekte regionalnog razvoja

Član 8

Državna pomoć za velike investicione projekte može se dodijeliti do:

- 50% najvećeg dozvoljenog intenziteta ukoliko opravdani troškovi projekta iznose između 50 i 100 miliona eura; i
- 34% najvećeg dozvoljenog intenziteta ukoliko opravdani troškovi projekta iznose iznad 100 miliona eura.

Operativna državna pomoć privrednim društvima

Član 9

Operativna državna pomoć privrednom društvu može se dodijeliti pod uslovom da dodijeljena državna pomoć:

- doprinosi ublažavanju razvojnih problema na tom regionu ili jedinici lokalne samouprave;
- se ne obezbjeđuje za period duži od pet godina, a njen intenzitet postepeno opada i
- je proporcionalna nedostacima koji se ublažavaju.

Operativna državna pomoć ne može se dodijeliti za finansiranje tekućih rashoda privrednog društva u sektoru finansijskih usluga, koje se obavljaju u grupi privrednih društava.

Državna pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije Državna pomoć za istraživanje

Član 10

Državna pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije ne može se dodijeliti privrednim društvima u poteškoćama, u skladu sa članom 14 ove uredbe.

Državna pomoć za istraživanje može se dodijeliti:

- za fundamentalno istraživanje koje obuhvata eksperimentalne i teorijske radove koji se prvenstveno obavljaju radi sticanja novih znanja ili otkrivanja novih oblasti istraživanja sa dugoročnim ciljevima primjene i koja nijesu namijenjena praktičnom korišćenju, u visini od 100% opravdanih troškova istraživanja;
- za primijenjeno istraživanje (industrijsko istraživanje) koje obuhvata originalno istraživanje radi dobijanja naučno primjenjivih rezultata, radi sticanja novih znanja i vještina koje se koriste za izradu novih proizvoda, procesa ili usluga, i za značajno poboljšanje postojećih proizvoda, procesa ili usluga, u visini do 50% opravdanih troškova istraživanja, i
- za razvojno istraživanje (eksperimentalno) koje obuhvata stvaralački rad na osnovu poznatih naučnih znanja koji razvija nove tehnologije za proizvode i procese ili poboljšava postojeće postupke, sisteme i usluge, a koji obuhvata (izradu nacrta, crteža, planova i druge dokumentacije, ako nijesu namijenjeni komercijalnim potrebama), u visini do 25% opravdanih troškova istraživanja.

Državna pomoć iz stava 2 al. 2 i 3 ovog člana, može se povećati za 10% za srednja privredna društva i 20% za mala privredna društva.

Državna pomoć iz stava 2 ovog člana može se povećati za 15% opravdanih troškova, s tim što ne može preći 80% ukupnih opravdanih troškova za istraživanje ako:

- projekat istraživanja sprovode najmanje dva privredna društva, od kojih je jedno malo, a jedno veliko privredno društvo;
- projekat istraživanja sprovode privredna društva iz dvije različite države i nijedno privredno društvo koje je angažованo u istraživanju ne pokriva više od 70% opravdanih troškova projekta;
- projekat istraživanja sprovode privredno društvo i naučno-istraživačka ustanova, ukoliko naučno istraživačka ustanova obezbjeđuje najmanje 10% opravdanih troškova i ima pravo da objavi rezultate projekta istraživanja i
- se rezultati projekta primijenjenog istraživanja prezentiraju na naučnim skupovima ili se objavljuju u naučnim ili tehničkim časopisima, ili su dostupni u bazi podataka ili putem pristupa besplatnom programskom kodu.

Opravdani troškovi za istraživanja obuhvataju:

- troškove rada zaposlenih koji su angažovani na istraživačkim projektima;
- troškove instrumenata i opreme, do obima do koga se koriste u istraživačkim projektima koji obuhvataju amortizacione troškove koji odgovaraju periodu trajanja istraživačkog projekta ukoliko period tokom koga se instrumenti i oprema koriste ne predstavlja vijek trajanja instrumenata;
- troškove zgrada i zemljišta, do obima do koga se koriste za istraživačke projekte, odnosno za zgrade samo amortizacioni troškovi koji odgovaraju vremenu trajanja istraživačkog projekta, a za zemljišta, troškovi komercijalnog prenosa ili stvarni kapitalni troškovi i
- troškove po ugovorima za istraživanje, prenošenja tehnološkog znanja i patenata ili troškove dozvola, troškove konsultacija i odgovarajućih usluga koji se koriste samo za istraživačke aktivnosti i drugi troškovi koji su nastali direktno kao rezultat istraživačke aktivnosti.

U slučaju razvojnog (eksperimentalnog) istraživanja iz opravdanih troškova se odbija kompletan prihod koji se stiče ako se izrađeni prototipovi i eksperimentalni idejni projekti kasnije koriste u komercijalne svrhe.

Državna pomoć za tehničke studije izvodljivosti, koje predstavljaju pripremne studije za primijenjeno (industrijsko) istraživanje i razvojno (eksperimentalno) istraživanje, može se dodijeliti:

1. malim ili srednjim privrednim društvima - do 75% opravdanih troškova istraživanja, za pripremne studije primijenjenog (industrijskog) istraživanja, i 50% za pripremne studije za razvojno istraživanje i
2. velikim privrednim društvima - do 65% opravdanih troškova za istraživanje za pripremne studije

primjenjenog istraživanja i 40% za pripremne studije za razvojno istraživanje.

Državna pomoć za inovacije procesa i inovacije u organizaciji u sektoru usluga

Član 11

Državna pomoć za inovacije procesa i inovacije u organizaciji poslovanja u sektoru usluga može se dodijeliti pod uslovima:

- da se inovacije procesa i inovacije u organizaciji odnose na upotrebu i iskorišćavanje informacionih i komunikacionih tehnologija u cilju izmjene organizacije poslovanja;
- da su u projektu inovacije iskazani troškovi i određen rukovodilac projekta;
- da rezultati projekta inovacije uvode standard, model, metodologije ili koncept poslovne djelatnosti, koji se može primijeniti, potvrditi ili zaštiti patentom;
- da je inovacija procesa ili inovacija u organizaciji poslovanja nova ili značajno poboljšana u odnosu na postojeće stanje u odgovarajućem sektoru u Crnoj Gori i EU i
- da projekat inovacije u procesu ili organizaciji poslovanja ima jasan stepen rizika u odnosu na promet privrednog društva, period neophodan za izradu novog procesa i očekivanu dobit iz te inovacije u poređenju sa planiranim troškovima, i mogućim neuspjehom.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti do 15% opravdanih troškova velikim privrednim društвимa, do 25% srednjim privrednim društвимa i do 35% malim privrednim društвимa.

Inovacija procesa predstavlja uvođenje novog i značajno poboljšanog proizvodnog metoda ili metoda isporuke (uključujući značajne promjene u tehnikama, opremi ili software-u).

Inovacija u organizaciji predstavlja uvođenje nekog novog organizacionog metoda u rad privrednog društva i organizaciju radnog okruženja.

Državna pomoć za inovacije procesa i inovacije u organizaciji poslovanja u sektoru usluga može se dodijeliti velikim privrednim društвимa u iznosu od najmanje 30% ukupnih opravdanih troškova, pod uslovom da u projektu inovacije učestvuju mala i srednja privredna društva.

Opravdanim troškovima za inovacije procesa i organizaciju poslovanja u sektoru usluga smatraju se troškovi iz člana 10 ove uredbe, kao i troškovi za informativne i komunikacione tehnologije.

Državna pomoć za ulaganje inovativnim grupama

Član 12

Državna pomoć može se dodijeliti pravnom licu koje upravlja inovativnom grupom za opremanje centra za obuku i istraživanje, laboratorije, opremu za ispitivanje, i širokopojasnu mrežnu infrastrukturu, do 50% opravdanih troškova velikim, do 60% srednjim i 70% malim privrednim društвимa.

Opravdanim troškovima iz stava 1 ovog člana, smatraju se ulaganja u zemljište, zgrade, mašine i opremu.

Troškovi za korišćenje opreme iz stava 2 ovog člana određuju se u skladu sa njihovim stvarnim cijenama.

Državna pomoć za pokrivanje redovnih troškova inovativnih grupa

Član 13

Državna pomoć za pokrivanje redovnih troškova inovativnih grupa može se dodijeliti pravnom licu iz člana 12 ove uredbe, na period do pet godina, do 100% opravdanih troškova za prvu godinu, s tim da se iznos pomoći u narednim godinama linearno smanjuje do isteka roka; ili do 50% opravdanih troškova, ukoliko se pomoć postepeno ne smanjuje.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, državna pomoć za pokriće redovnih troškova u cilju stimulisanja aktivnosti inovativnih grupa može se dodijeliti najduže za 10 godina.

Opravdanim troškovima iz stava 1 ovog člana, smatraju se troškovi zaposlenih i administrativni troškovi koji se odnose na: promovisanje inovativne grupe u cilju angažovanja novih društava za učestvovanje u radu inovativne grupe, upravljanje objektima dostupnim inovativnim grupama, organizovanja programa obuke i seminara za razmjenu znanja i umrežavanje članova grupe.

Državna pomoć privrednim društвимa u poteškoćama

Član 14

Državna pomoć privrednom društву koje se suočava sa poteškoćama može se dodijeliti i:

- ako neto imovina društva iznosi manje od polovine vrijednosti upisanog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću i ako je više od jedne četvrtine vrijednosti tog kapitala smanjeno u prethodnih 12 mjeseci;

- ako je neto imovina privrednog društva manja od polovine vrijednosti upisanog akcijskog kapitala privrednog društva i više od jedne četvrtine smanjena vrijednost upisanog akcijskog kapitala u prethodnih 12 mjeseci;
- ako je privredno društvo insolventno, u skladu sa zakonom; i
- ako su tokom prethodne dvije godine: porasli gubici, neto promet opao, zalihe porasle, tok gotovine opao, dugovanja povjeriocima povećana, troškovi kamata uvećani i ukupan iznos imovine u bilansu stanja u privrednom društву opao.

Državna pomoć za privredno društvo koje se suočava sa poteškoćama može se odobriti ako privredno društvo bez učešća države ili lokalne samouprave ili sredstava vlasnika i kreditnih sredstava za koja nije obezbijedena garancija države ili lokalne samouprave, nije u stanju da prevaziđe gubitke zbog čega bi se pokrenuo postupak stečaja.

Državna pomoć privrednom društvu u poteškoćama može se dodijeliti za:

1. izlazak privrednog društva iz nepovoljnog položaja (oporavak) u slučaju insolventnosti, kako bi se stvorila mogućnost da se ispita stanje takvog privrednog društva i pripremi poslovni plan za obnavljanje dugoročne konkurentnosti; ili
2. restrukturiranje, prema planu restrukturiranja društva.

Državna pomoć za spašavanje i restrukturiranje ne može se dodijeliti novoosnovanim privrednim društvima koja su upisana u Centralni registar Privrednog suda (u daljem tekstu: CRPS) u prethodne tri godine i privrednim društvima koja su nastala likvidacijom prethodnog privrednog društva i povezanih privrednih društava iz tog sektora.

Državna pomoć za spašavanje i restrukturiranje ne može se dodijeliti privrednim društvima u sektoru proizvodnje uglja.

Državna pomoć privrednim društvima u sektoru proizvodnje čelika može se dodijeliti u skladu sa Protokolom 5 SSP-a.

Državna pomoć za spašavanje privrednog društva

Član 15

Državna pomoć za spašavanje privrednog društva može se dodijeliti:

- ako je državna pomoć opravdana uzimajući u obzir društvene i privredne uslove regiona ili jedinice lokalne samouprave u kome se nalazi sjedište tog društva;
- kao pomoć u vidu garancije ili zajma po tržišnim uslovima, pod uslovom da se obaveze po garancijama isplate i zajam vratи u periodu ne dužem od šest mjeseci od dana isplate prve rate,
- u iznosu koji je neophodan da se privredno društvo održi u funkciji i
- za vremenski period neophodan za izradu plana oporavka privrednog društva, koji ne može biti duži od šest mjeseci.

Privredno društvo kome je dodijeljena državna pomoć za spašavanje, dužno je da Komisiji za kontrolu državne pomoći (u daljem tekstu: Komisija) najkasnije u roku od šest mjeseci dostavi:

- plan restrukturiranja privrednog društva;
- plan mjera i način otplate cijelokupnog iznosa zajma koji je primljen ili
- plan mjera likvidacije privrednog društva.

Državna pomoć za spašavanje može biti dodijeljena samo jednom u 10 godina.

Državna pomoć za spašavanje može se ponovo dodijeliti u izuzetnim slučajevima, ali ne ranije od 10 godina nakon sprovođenja prethodnog plana restrukturiranja.

Izuzetno, ukoliko zbog okolnosti na koje nije moglo uticati, privredno društvo zapadne u poteškoće, nova državna pomoć za spašavanje može biti ponovo dodijeljena i prije isteka perioda iz stava 3 ovog člana.

Državna pomoć za restrukturiranje

Član 16

Državna pomoć za restrukturiranje može se dodijeliti privrednom društvu pod uslovom da:

- je izradilo plan restrukturiranja koji sadrži:
  1. plan obnavljanja dugoročne konkurentnosti privrednog društva u razumnom vremenskom periodu, na osnovu stvarnih pretpostavki i uslova za dalju aktivnost privrednog društva;
  2. zatvaranje poslovnih jedinica privrednog društva koje proizvode gubitke;
  3. opis okolnosti zbog kojih je privredno društvo zapalo u poteškoće, kako bi se ocijenila primjenjivost ponuđenih mjeru i
  4. mјere koje će se sprovesti da privredno društvo bude u stanju da, bez dodatne pomoći, pokrije sve troškove koji prate njegove aktivnosti, uključujući troškove amortizacije i finansijske obaveze.
- sprovodi kompenzatorne mјere (otudivanje osnovnih sredstava, smanjenje proizvodnih kapaciteta ili tržišnog udjela); i
- je obezbijedilo sopstvena sredstva za finansiranje dijela troškova plana restrukturiranja, i to: najmanje 25% za

mala, 40% za srednja i 50% za velika privredna društva.

Odredba stava 1 alineja 1 tačka 2 ovog člana, ne odnosi se na mala privredna društva.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti u iznosu neophodnom za sprovođenje plana restrukturiranja privrednog društva.

Državna pomoć za restrukturiranje može se dodijeliti samo jednom u 10 godina.

Državna pomoć za restrukturiranje, može se ponovo dodijeliti u izuzetnim slučajevima, ali ne ranije od 10 godina nakon sprovođenja prethodnog plana restrukturiranja.

Izuzetno, ukoliko zbog okolnosti na koje nije moglo uticati, privredno društvo zapadne u poteškoće, nova državna pomoć za restrukturiranje, može biti ponovo dodijeljena i prije isteka perioda iz stava 4 ovog člana.

Državna pomoć za zaštitu životne sredine

Član 17

Državna pomoć za zaštitu životne sredine, može se dodijeliti privrednim društvima u svim sektorima, osim za sprovođenje mjera zaštite životne sredine koje se odnose na vazduh, putnu i željezničku infrastrukturu, transportnu infrastrukturu kontinentalnih plovnih puteva i infrastrukturu pomorskog saobraćaja.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti samo ako je korisnik podnio prijavu za državnu pomoć prije početka rada na određenom projektu.

Državna pomoć za povećanje nivoa standarda zaštite životne sredine

Član 18

Državna pomoć za postizanje višeg stepena nivoa - standarda zaštite životne sredine od standarda u Crnoj Gori, može se dodijeliti privrednim društvima za projekte u iznosu opravdanih troškova do 70% malim, do 60% srednjim i do 50% velikim privrednim društvima.

Opravdani troškovi obuhvataju materijalna ulaganja u zemljište, objekte, postrojenja i opremu, i nematerijalna ulaganja - troškove transfera tehnologije radi zaštite životne sredine.

Opravdani troškovi izračunavaju se u neto iznosu operativnih koristi i operativnih troškova koji su u vezi sa dodatnim ulaganjima namijenjeni zaštiti životne sredine i koji nastaju tokom prvih pet godina trajanja predmetnog ulaganja.

Opravdani troškovi predstavljaju dodatne troškove ulaganja, koja su neophodna za postizanje višeg nivoa zaštite životne sredine od onoga koji se zahtijeva standardima koji su na snazi u Crnoj Gori.

Ukoliko se troškovi ulaganja u zaštitu životne sredine iz stava 4 ovog člana mogu lako identifikovati u ukupnim troškovima ulaganja, ukupni troškovi koji se odnose na zaštitu životne sredine smatraju se opravdanim troškovima.

U slučaju da se troškovi ulaganja u zaštitu životne sredine iz stava 4 ovog člana ne mogu identifikovati u ukupnim troškovima ulaganja, dodatni troškovi ulaganja u zaštitu životne sredine utvrđuju se poređenjem sa stanjem životne sredine prije početka realizacije projekta zaštite životne sredine.

U slučaju ulaganja u ekološki inovativne projekte, intenzitet državne pomoći iz stava 1 ovog člana, može se povećati za 10%, ako:

- je ekološki inovativni projekat nov ili bitno unaprijeden u poređenju sa posljednjim dostignućima u industriji EU;
- su očekivane koristi po životnu sredinu znatno više od postojećeg stanja; i
- inovativni projekat obuhvata jasan stepen rizika, u tehnološkom, tržišnom ili finansijskom smislu, koji prati uporedive neinovativne projekte.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, ne može se dodijeliti za ulaganja u životnu sredinu kojima se postižu standardi koji su na snazi u Crnoj Gori.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti za nabavku novih prevoznih sredstava za drumski, željeznički i pomorski saobraćaj koji ispunjavaju standarde zaštite životne sredine, pod uslovom da se kupovina vrši prije stupanja na snagu tih standarda u Crnoj Gori.

Državna pomoć za prilagođavanje standardima zaštite životne sredine EU

Član 19

Državna pomoć za postizanje novih standarda zaštite životne sredine koji nijesu na snazi u Crnoj Gori, može se dodijeliti privrednim društvima samo za ulaganja koja su sprovedena i završena najmanje godinu dana prije stupanja na snagu tog standarda u Crnoj Gori.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana može se dodijeliti privrednim društvima koja su projekat realizovala tri godine prije stupanja na snagu standarda u Crnoj Gori za: mala privredna društva do 25%, srednja do 20% i velika do 15% opravdanih troškova.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti privrednim društvima koja su projekt realizovala između jedne i tri godine prije stupanja na snagu standarda u Crnoj Gori, i to: za mala privredna društva do 20%, za srednja do 15% i za velika do 10% opravdanih troškova.

Opravdani troškovi iz st. 2 i 3 ovog člana smatraju se troškovi iz člana 18 st. 2, 3, 4, 5 i 6 ove uredbe.

Državna pomoć za ulaganja u energetsku štednju

Član 20

Državna pomoć može se dodijeliti privrednim društvima za dodatne troškove ulaganja u projekte kojima se postiže viši nivo uštede energije u odnosu na standarde Crne Gore, i to: malim privrednim društvima do 80%, srednjim do 70% i velikim do 60% opravdanih troškova.

Za izračunavanje dodatnih troškova uzimaju se u obzir:

- dio ulaganja koja su povezana sa energetskom štednjom za opravdane troškove;
- nivo energetske uštede, viši od nivoa utvrđenog standardima u Crnoj Gori, u skladu sa članom 18 st. 2, 3, 4, 5 i 6 ove uredbe i
- opravdani troškovi izračunavaju se u neto iznosu operativnih koristi i operativnih troškova koji se odnose na dodatne troškove ulaganja za energetsku štednju i koji nastaju tokom prve tri godine trajanja ovog ulaganja u slučaju malih i srednjih privrednih društava, a tokom prve četiri godine u slučaju velikih privrednih društava koja nijesu dio Sistema trgovine emisijama CO₂ i prvih pet godina u slučaju velikih privrednih društava koja su dio Sistema trgovine emisijama CO₂.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti kao operativna državna pomoć za energetsku uštetu do neto iznosa dodatnih troškova proizvodnje koji nastaju iz ulaganja u energetsku štednju.

Iznos državne pomoći iz stava 1 ovog člana, koja se dodijeli privrednom društvu za ulaganje u novo postrojenje, umanjuje se od troškova proizvodnje.

U slučaju da se ukupan iznos državne pomoći iz stava 1 ovog člana ne smanjuje postepeno, ukupan iznos državne pomoći ne može preći 50% dodatnih troškova.

Izuzetno, kada su u pitanju velika privredna društva, period iz stava 2 ovog člana može se skratiti na prve tri godine trajanja ulaganja, u slučaju gdje se može dokazati da vrijeme amortizacije ulaganja ne prelazi tri godine.

Državna pomoć za obnovljive izvore energije

Član 21

Državna pomoć može se dodijeliti za promovisanje energije iz obnovljivih izvora.

Državna pomoć može se dodijeliti ukoliko ne postoji nijedan standard zaštite životne sredine u Crnoj Gori u pogledu udjela energije iz obnovljivih izvora za pojedinačna privredna društva.

Državna pomoć može se dodijeliti samo za proizvodnju održivog biogoriva.

Državna pomoć iz st. 1 i 2 ovog člana može se dodijeliti malim privrednim društvima do 80%, srednjim do 70% i velikim do 60% opravdanih troškova.

Opravdani troškovi izračunavaju se u neto iznosu dodatnih ulaganja koji nastaju u prvi pet godina od početka ulaganja.

Opravdani troškovi iz stava 4 ovog člana, smatraju se troškovi iz člana 18 st. 2, 3, 4, 5 i 6 ove uredbe.

Državna pomoć kao operativna državna pomoć za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora može se dodijeliti:

- u visini razlike troškova proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i tržišne cijene te energije, uključujući i amortizaciju;
- do potpune amortizacije postrojenja, u skladu sa računovodstvenim pravilima;
- privrednom društvu za ulaganje u novo postrojenje, s tim što se iznos državne pomoći umanjuje za troškove proizvodnje i
- za proizvodnju energije iz biomase ako korisnik pomoći pruži dokaz da su ukupni troškovi nakon amortizacije postrojenja veći od tržišne cijene energije.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti kao operativna državna pomoć za energetsku uštetu ukoliko ukupan iznos državne pomoći ne iznosi preko 100% u prvoj godini ulaganja i da linearno opada svake godine do isteka roka ulaganja, koji nije duži od pet godina.

Državna pomoć za upravljanje otpadom

Član 22

Državna pomoć za upravljanje otpadom koji je nastao aktivnošću drugih učesnika na tržištu (zagadivača), uključujući ponovno korišćenje, preradu i sanaciju, može se dodijeliti privrednom društvu samo jednom ukoliko:

- je ulaganje namijenjeno smanjenju zagadivanja koje stvaraju drugi učesnici na tržištu (zagadivači) i ne

- obuhvata zagađivanje koje proizvodi određeni korisnik državne pomoći;
- državna pomoć ne oslobađa indirektno zagađivače od plaćanja naknade za zagađivanje u skladu sa zakonom;
  - ulaganje ide van okvira nekog procesa u kome je korišćenje otpadnog materijala za izradu krajnjeg proizvoda uobičajena ekonomski profitabilna aktivnost, ili koji koristi konvencionalne tehnologije na neki inovativan način i
  - bi tretirani (otpadni) materijali bili bačeni ili prerađeni na način koji narušava životnu sredinu.

Državna pomoć za upravljanje otpadom može se dodijeliti samo jednom i to: malim privrednim društvima do 70%, srednjim do 60% i velikim do 50% opravdanih troškova.

Opravdani troškovi su troškovi dodatnog ulaganja za realizaciju projekta upravljanja otpadom.

Opravdani troškovi izračunavaju se u neto iznosu dodatnih ulaganja koja obuhvataju operativne koristi i operativne troškove i koji nastaju u prvih pet godina od početka ulaganja.

Državna pomoć za sanaciju kontaminiranih područja

Član 23

Državna pomoć može se dodijeliti za eliminisanje štete pričinjene životnoj sredini sanacijom kontaminiranih područja, odnosno za štetu pričinjenu kvalitetu tla, površinskim ili podzemnim vodama .

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti samo ako lice odgovorno za zagađenje nije poznato ili se trošak sanacije ne može naplatiti, u visini do 100% opravdanih troškova.

Ukoliko je zagađivač poznat, državna pomoć ne može se dodijeliti, već sanaciju finansira to lice u skladu sa principom zagađivač plaća.

Opravdani troškovi iz stava 2 ovog člana, su troškovi sanacije umanjeni za povećanje vrijednosti zemljišta.

Državna pomoć za preseljenje privrednog društva

Član 24

Državna pomoć za preseljenje privrednih društava na nove lokacije radi zaštite životne sredine može se dodijeliti samo privrednom društvu koje ima sjedište u gradskom području ili u zaštićenom području, pod uslovom da se preseljenje mora vršiti na osnovu sudske ili odluke drugog nadležnog organa i da se privredno društvo pridržava standarda zaštite životne sredine na prostoru na kom se vrši preseljenje, a i čijom se djelatnošću zagađuje životna sredina.

Državna pomoć može se dodijeliti: malim privrednim društvima do 70%, srednjim privrednim društvima do 60% i velikim privrednim društvima do 50% opravdanih troškova.

Opravdani troškovi iz stava 2 ovog člana, su troškovi za kupovinu zemljišta, izgradnju i kupovinu novog postrojenja istog kapaciteta kao što je postrojenje koje je bilo prije preseljenja, eventualno i druge novčane obaveze koje je to privredno društvo dužno da plati u slučaju raskida ugovora o zakupu zemljišta, ili zgrade na osnovu odluke suda ili drugog nadležnog organa o preseljenju.

Za određivanje opravdanih troškova uzima se u obzir:

- prihod od prodaje ili zakupa postrojenja ili zemljišta koje je napušteno;
- kompenzacija plaćena u slučaju eksproprijacije;
- druga korist povezana sa prenosom postrojenja, naročito koristi koje proizilaze iz nekog poboljšanja, prilikom prenosa tehnologije, koja se koristi i računovodstvene dobiti koja prati bolje korišćenje tog postrojenja i
- ulaganje koje se odnosi na povećanje kapaciteta.

Državna pomoć za studije o životnoj sredini

Član 25

Državna pomoć za studije o životnoj sredini može se dodijeliti za studije koje su povezane sa ulaganjima iz čl. 19, 20 i 21 ove uredbe u iznosu do 70% opravdanih troškova malim privrednim društvima, do 60% srednjim i do 50% velikim privrednim društvima.

Državna pomoć za studije o životnoj sredini može se dodijeliti i ako se na osnovu rezultata pripremne studije ulaganje ne realizuje.

Državna pomoć za obuku i usavršavanje

Član 26

Državna pomoć za usavršavanje, odnosno obuku namijenjena je za posebno i opšte usavršavanje zaposlenih.

Državna pomoć za usavršavanje, odnosno obuku u cilju sticanja opštег i posebnog znanja, odnosno obrazovanja

zaposlenih može se dodijeliti u iznosu od 60% opravdanih troškova u slučaju opšteg usavršavanja i do 25% opravdanih troškova u slučaju posebnog usavršavanja.

Iznos državne pomoći iz stava 2 ovog člana, može se povećati do 80% opravdanih troškova i to:

- do 10% opravdanih troškova za obuku i usavršavanje lica sa invaliditetom i zaposlenih u nepovoljnem položaju;
- do 10% ukoliko se pomoć dodjeljuje srednjim privrednim društvima; i
- do 20% ako se pomoć dodjeljuje malim privrednim društvima.

Opravdani troškovi za usavršavanje, odnosno obuku su: troškovi za instruktora; putni troškovi instruktora i lica koja se usavršavaju;

- tekući troškovi za materijal neophodan za realizaciju projekta;
- amortizaciju sredstava ili opreme do obima njihovog korišćenja;
- troškovi konsultantskih usluga u vezi s projektom usavršavanja; troškovi lica koja se usavršavaju; i
- ostali troškovi (administrativni, zakup i sl.), do iznosa ukupnih opravdanih troškova.

Državna pomoć za usavršavanje, privrednim društvima koja obavljaju djelatnost pomorskog saobraćaja može se dodijeliti do 100% opravdanih troškova, bez obzira radi li se o posebnom ili opštem usavršavanju, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- da lice koje se usavršava, nije aktivan član posade i
- da se usavršavanje sprovodi na brodovima koji su upisani u Registar brodova Crne Gore.

Zapošljavanje

Državna pomoć za zapošljavanje u obliku subvencija zarada

Član 27

Državna pomoć u obliku subvencija zarada može se dodijeliti za zapošljavanje lica u nepovoljnem položaju, u ozbiljno nepovoljnem položaju i lica sa invaliditetom.

Zaposleni u nepovoljnem položaju, u smislu ove uredbe, je lice koje nije bilo u radnom odnosu u prethodnih šest mjeseci, ili nije završilo treći i četvrti stepen stručne spreme, ili je starije od 50 godina i živi kao samohrana osoba sa jednim ili više izdržavanih lica.

Zaposleni u ozbiljno nepovoljnem položaju, u smislu ove uredbe, je lice koje je nezaposleno dvije godine ili duže.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti za zapošljavanje lica u nepovoljnem položaju i u ozbiljno nepovoljnem položaju do 50% opravdanih troškova.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana može se dodijeliti za zapošljavanje lica sa invaliditetom u iznosu do 75% opravdanih troškova.

Opravdani troškovi za državnu pomoć iz stava 1 ovog člana su troškovi bruto zarada za:

1. zaposlene u nepovoljnem položaju najduže jednu godinu nakon zapošljavanja;
2. zaposlene u ozbiljno nepovoljnem položaju, najduže dvije godine nakon zapošljavanja i
3. lice sa invaliditetom za cijeli period zaposlenosti.

Upravnjenim radnim mjestima smatraju se radna mjesta nastala dobrovoljnim odlaskom, zbog invalidnosti, penzionisanja po osnovu starosti, dobrovoljnim skraćenjem radnog vremena ili otkazom zbog teže povrede radnih obaveza, a ne iz razloga tehnoloških viškova.

Ukoliko je period zaposlenja zaposlenih u nepovoljnem položaju i lica sa invaliditetom kraći od 12 mjeseci, odnosno 24 mjeseca zaposlenih u ozbiljno nepovoljnem položaju, državna pomoć se proporcionalno smanjuje.

Državna pomoć za zapošljavanje iz stava 1 ovog člana ne može se dodijeliti privrednim društvima koja se bave proizvodnjom uglja i privrednim društvima iz člana 14 ove uredbe.

Državna pomoć za kompenzaciju dodatnih troškova zapošljavanja invalida rada

Član 28

Državna pomoć može se dodijeliti i za pokrivanje dodatnih troškova zapošljavanja lica sa invaliditetom, u iznosu od 100% opravdanih troškova.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana može se dodijeliti samo za dodatne troškove u poređenju s onima koje bi privredno društvo imalo ako bi zaposlilo lice bez invaliditeta, koji se odnose na opravdane troškove za:

- prilagođavanja prostora;
- zapošljavanja osoblja za pomoć licima sa invaliditetom;
- nabavku opreme i
- socijalno zapošljavanje, odnosno za zapošljavanje u privrednom društvu gdje najmanje 50 % zaposlenih predstavljaju lica sa invaliditetom, u visini troškova izgradnje, instaliranja ili proširenja prostora u objektu, i administrativne troškove koji nastaju zapošljavanjem tih lica.

Mala i srednja privredna društva

Član 29

Državna pomoć malim i srednjim privrednim društvima namijenjena je podsticanju početnih ulaganja, savjetodavnim uslugama i učestvovanju na sajmovima i izložbama.

Državna pomoć privrednim društvima iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti za usvajanje novih standarda za zaštitu životne sredine do 15% opravdanih troškova za dodatne troškove ulaganja koja su neophodna za postizanje višeg nivoa zaštite životne sredine od onog koji se zahtijeva standardima koji su na snazi u Crnoj Gori.

Državna pomoć ne može se dodijeliti malim i srednjim privrednim društvima koja obavljaju djelatnost proizvodnje uglja za namjene iz čl. 30 i 31 i privrednim društvima u sektoru sintetičkih vlakana i brodogradnje za namjene iz člana 32 ove uredbe.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, ne može se dodijeliti privrednim društvima u poteškoćama kojima se pomoć dodjeljuje u skladu sa članom 14 ove uredbe.

Državna pomoć za konsultantske usluge

Član 30

Državna pomoć za konsultantske usluge može se dodijeliti malim i srednjim privrednim društvima u iznosu do 50% troškova za konsultantske usluge koje pružaju spoljni konsultanti, u koje ne spadaju porezi na konsultantske usluge, pravne usluge i reklamiranje, pod uslovom da konsultantske usluge ne predstavljaju trajnu ili periodičnu aktivnost.

Državna pomoć za učešće na sajmovima i izložbama

Član 31

Državna pomoć za učešće na sajmovima i izložbama može se dodijeliti malim i srednjim privrednim društvima do 50% opravdanih troškova zakupa, postavljanja i održavanje štanda, za prvo učešće privrednog društva na sajmu ili izložbi.

Državna pomoć za prava industrijske svojine

Član 32

Državna pomoć za pribavljanje i korišćenje prava industrijske svojine može se dodijeliti malim i srednjim privrednim društvima.

Opravdani troškovi iz stava 1 ovog člana ne mogu preći intenzitet utvrđen članom 10 st. 2, 3 i 4 ove uredbe, za projekte istraživanja.

Opravdani troškovi iz stava 1 ovog člana su troškovi postupka po prijavi za registraciju, troškovi obnavljanja prijave, troškovi pokretanja i vođenja sudskog postupka za utvrđivanje prava i zaštitu povrede industrijske svojine.

Državna pomoć za novoosnovana mala privredna društva

Član 33

Državna pomoć novoosnovanom malom privrednom društvu za početak poslovanja može se dodijeliti do 2 miliona eura, s tim što državna pomoć ne može preći 33% na godišnjem nivou od iznosa dodijeljene državne pomoći.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti samo u okviru šeme državne pomoći.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti samo u prvih pet godina od njegovog osnivanja:

- u iznosu od 40% ukupnih opravdanih troškova, koji su nastali tokom prve tri godine i
- u iznosu od 30% ukupnih opravdanih troškova, koji su nastali tokom sljedeće dvije godine rada privrednog društva.

Opravdanim troškovima iz stava 3 ovog člana, smatraju se troškovi:

- konsultantskih - pravnih usluga i troškovi nastali uspostavljanjem poslovnih aktivnosti;
- kamata na finansijska sredstva koja ne prelazi referentnu kamatnu stopu;
- zakupa za proizvodna postrojenja i opremu;
- električne energije, vodosnabdijevanja, grijanja, osim poreza na dodatu vrijednost i poreza na prihod pravnih lica i
- amortizacije, kao i troškovi zarada i troškovi socijalnog osiguranja.

Troškovi iz stava 3 ovog člana ne smatraju se opravdanim ukoliko je tim privrednim društvima državna pomoć dodijeljena u okviru druge šeme državne pomoći, ili kao individualna državna pomoć.

Državna pomoć za novoosnovana mala privredna društva koja se bave inovacijama

Član 34

Državna pomoć novoosnovanim privrednim društvima koja se bave inovacijama (u daljem tekstu: inovatorsko društvo) može se dodijeliti malom privrednom društvu koje je registrovano u CRPS-u najmanje šest godina prije dana podnošenja zahtjeva za dodjelu državne pomoći, uz koji se prilaže poslovni plan.

Poslovni plan iz stava 1 ovog člana, sadrži proizvode, usluge i procese koji su tehnološki novi ili bitno poboljšani u odnosu na proizvode, usluge i procese u EU, u iznosu od 15% tekućih troškova u godini koja je prethodila podnošenju zahtjeva, i dokaz na osnovu kojeg će se realizovati poslovni plan, odnosno izraditi proizvodi, usluge i procesi novi ili bitno poboljšani u odnosu na proizvode, usluge i procese u EU.

Troškovi istraživanja predstavljaju 15% ukupnih tekućih troškova na godišnjem nivou u zadnje tri godine, što se utvrđuje na osnovu mišljenja nezavisnog revizora.

Državna pomoć privrednom društvu iz stava 1 ovog člana ne može preći iznos od 1,5 miliona eura, i može se dodijeliti jednom.

Inovatorskom društvu može se dodijeliti pomoć nakon isteka roka od tri godine od dodjele pomoći iz stava 1 ovog člana u skladu sa ovom uredbom, pod uslovom da se pomoć ne odnosi na istraživanje, razvoj, inovacije i rizični kapital.

Državna pomoć za konsultantske usluge i usluge podrške za inovacije

Član 35

Državna pomoć za konsultantske usluge i usluge podrške za inovacije može se dodijeliti malim i srednjim privrednim društvima na period od tri godine do iznosa 200 hiljada eura, odnosno do 75% opravdanih troškova.

Opravdani troškovi iz stava 1 ovog člana su troškovi za:

- savjetodavne usluge za inovacije, tehnološku pomoć i prenos tehnologije, usavršavanje, zaštitu i korišćenje prava intelektualne svojine, i
- troškovi za licencu i troškovi zakupa poslovnog prostora, baze podataka istraživanja tržišta, korišćenje laboratorijskih i ispitivanje kvaliteta.

Državna pomoć za privremeno zapošljavanje visokostručnih kadrova

Član 36

Državna pomoć za privremeno zapošljavanje visokostručnih kadrova za mala i srednja privredna društva može se dodijeliti u iznosu od 50% opravdanih troškova i u periodu ne dužem od tri godine, pod uslovom da se visokostručni kadrovi zapošljavaju na novootvorena radna mjesta i ne zamjenjuju druge zaposlene u privrednom društvu na poslovima istraživanja ili inovacija.

Opravdani troškovi iz stava 1 ovog člana su troškovi rada za privremeno zapošljavanje visokostručnog kadra.

Visokostručni kadrovi su istraživači, inženjeri, projektanti i marketinški menadžeri sa visokom stručnom spremom i najmanje pet godina profesionalnog iskustva u predmetnoj oblasti.

Rizični kapital

Član 37

Rizični kapital je ulaganje u privredno društvo u obliku udjela ili akcija (vlasnički kapital), ulaganje odnosno zajam iskazan u očekivanom povraćaju ulaganja koje nije obezbijedeno (kvazi-vlasnički kapital) izvršen u ranim fazama razvoja privrednog društva (faze započinjanja, osnivanja i razvoja), kao i ulaganja fizičkih lica, ulaganja investicionih fondova u privredna društva koja nijesu uvrštena na berzu (kapital poslovnog poduhvata) i berzi specijalizovanih za mala i srednja privredna društva i privredna društva sa godišnjom stopom rasta većom od 50% (u daljem tekstu: pokretači ulaganja).

Državna pomoć u obliku rizičnog kapitala može se dodijeliti samo malim i srednjim privrednim društvima u skladu sa šemama državne pomoći u obliku rizičnog kapitala, da bi se popravili tržišni neuspjesi na tržištu rizičnog kapitala.

Državna pomoć iz stava 2 ovog člana ne može se dodijeliti privrednim društvima u sektoru proizvodnje čelika, uglja i brodogradnje.

Ulaganje države ili lokalne samouprave u obliku rizičnog kapitala smatraju se državnom pomoći:

- na nivou investitora, kao pomoć investitorima da ulažu u vlasnički kapital ili kvazi-vlasnički kapital u privredno društvo pod povoljnijim uslovima i rokovima od onih koje nude javni investitori,
- na nivou pokretača ulaganja i/ili njegovog menadžera kao pomoći:

1. investicionom fondu - ukoliko se ulaganje obavlja po uslovima koji ne bi bili prihvatljivi za privrednika u tržišnoj privredi i prema tome obezbeđuje neku prednost korisniku i
  2. pomoć organima upravljanja - ukoliko naknada za rad koja im se isplaćuje ne odražava u potpunosti trenutnu tržišnu naknadu za rad u uporedivoj situaciji.
- na nivou privrednih društava u koja se ulaže, u obliku ulaganja iz stava 4 alineja 2 tačka 1 ovog člana.

Uslovi za dodjelu državne pomoći u odnosu na rizični kapital

Član 38

Državna pomoć za rizični kapital može se dodijeliti pod sljedećim uslovima:

- da se iznos rizičnog kapitala dodjeljuje u ratama, bez obzira da li se u cijelosti ili djelimično finansira putem državne pomoći, koje na godišnjem nivou ne mogu preći iznos od 1.5 miliona eura;
  - da se iznos rizičnog kapitala ograničava na finansiranja do faze povećanja;
  - 70% ukupnog iznosa ulaganja vlasničkog kapitala mora biti u jednom od oblika ulaganja vlasničkog kapitala iz člana 37 stav 1 (vlasnički ili kvazi-vlasnički kapital);
  - najmanje 30% ukupnog iznosa ulaganja obezbeđuje privatni investitor;
  - ulaganja rizičnog kapitala obezbeđuju se u cilju sticanja dobiti, što se obezbeđuje:
    1. direktnim ili indirektnim ulaganjem privatnih investitora u iznosu od najmanje 30% ukupnih ulaganja;
    2. naprijed izrađenim poslovnim planom za svako ulaganje i
    3. ako za svako ulaganje postoji jasna strategija ukoliko dođe do povlačenja iz ulaganja.
- Menadžment za veličinu rizičnog kapitala mora se obavljati na komercijalnoj osnovi, pod uslovom:
1. da je ugovorom između menadžera specijalizovanog fonda ili menadžmenta kompanije i vlasnika pod uslovom da je naknada za rad određena prema rezultatima rada;
  2. da su privatni investitori zastupljeni u procesu donošenja odluka i
  3. da se primjenjuju najbolje prakse i regulatorni nadzor nad menadžmentom fondova.

Najveći dozvoljeni intenziteti se umanjuju za 20% u toku prve tri godine prvog ulaganja rizičnog kapitala do ukupno primljenog iznosa, pod uslovom da se rizični kapital koristi za finansiranje početnih ulaganja, ili drugih opravdanih troškova.

Umanjenje iz stava 2 ovog člana ne primjenjuje se na intenzitet državne pomoći iz čl. 10 do 13 ove uredbe.

Državna pomoć za kulturu

Državna pomoć za zaštitu domaćeg kulturnog nasljeđa

Član 39

Državna pomoć za očuvanje, obnovu i druge radove na spomenicima kulture i zaštitu kulturne baštine kao objekata značajne istorijske, umjetničke, naučne ili arhitektonske vrijednosti, koji su registrovani u Registru spomenika kulture u Crnoj Gori, u iznosu do 100% opravdanih troškova.

Opravdani troškovi su troškovi izrade stručnih studija, mišljenja, arheoloških ispitivanja, materijala i troškovi za izvođenje radova na zaštiti.

Pomoć za kinematografiju i druge audiovizuelne radove

Član 40

Državna pomoć može se dodijeliti za filmsku i TV produkciju ako ta produkcija ima značaj za razvoj crnogorske kulture, promovisanje kulturnog nasljeđa (adaptacija književnih radova, filmovi o umjetnicima, značajnim ličnostima, istorijski događaji, vjerska ili filozofska pitanja, pitanja od društveno-kulturnog značaja, itd), i za privlačenje kreativnih talenata (filmske režisere, scenariste, producente, kompozitore, itd) iz Crne Gore i Evropske ekonomske oblasti (EEA).

Državna pomoć može se dodijeliti do 50% troškova producentskog budžeta, s tim da producent od iznosa dodijeljene državne pomoći može utrošiti 20% van Crne Gore radi snimanja.

Izuzetno od stava 2 ovog člana državna pomoć se može dodijeliti do 90% producentskog budžeta za filmove koji nailaze na poteškoće i raspolazu malim budžetom (od 900.000 eura) i za koje se očekuje slaba komercijalizacija.

Državna pomoć ne može se dodijeliti za postprodukciju.

Kompenzacija za javne usluge

Član 41

Državna pomoć kao kompenzacija javnih usluga može biti dodijeljena na osnovu upravnog akta i ugovora koji sadrži:

1. vrstu javne usluge, period pružanja javne usluge;
2. pružaoca javnih usluga i teritoriju na kojoj se usluga pruža;
3. način obračuna i kontrole plaćanja kompenzacije i
4. način sprječavanja i povraćanja prekomjerno obračunate kompenzacije.

Kompenzacije za javne usluge se ne smatraju državnom pomoći ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana i ako je privredno društvo kome je povjereno pružanje javnih usluga, određeno u skladu sa zakonom kojim se uređuju javne nabavke.

Kompenzacija i kontrola prekomjernih kompenzacija

Član 42

Iznos kompenzacije ne može preći iznos troškova nastalih u ispunjavanju obaveza pružanja javnih usluga iskazanih u računima, i opravdane dobiti iz sopstvenog kapitala neophodnog za ispunjavanje tih obaveza, odnosno stope prihoda.

Opravdana dobit po osnovu sopstvenog kapitala iz stava 1 ovog člana, smatra se stopa prihoda.

Pri obračunavanju opravdane dobiti po osnovu sopstvenog kapitala uzima se u obzir rizik koji može nastati zbog intervencije države.

Troškovi nastali tokom izvršavanja obaveze pružanja javnih usluga obračunavaju se:

- za privredna društva koja isključivo pružaju javne usluge - svi troškovi privrednog društva;
- za privredna društva koja pored pružanja javnih usluga obavljaju i druge aktivnosti - samo troškovi za javnu uslugu i
- troškovi ulaganja koji su neophodni za obavljanje određene javne usluge.

Davalac državne pomoći dužan je da:

- vrši redovnu kontrolu iznosa kompenzacije koji je neophodan za pokriće troškova nastalih tokom izvršavanja obaveze pružanja javne usluge i
- zahtijeva povraćaj eventualno više uplaćenih odnosno obračunatih troškova kompenzacije; i odredi parametre za obračun kompenzacija koja će se plaćati za naredni period.

U slučaju da iznos više plaćene odnosno obračunate kompenzacije ne prelazi 10% na godišnjem nivou, više plaćena odnosno obračunata kompenzacija odbija se od iznosa kompenzacije u sljedećoj godini.

Kompenzacije za javne usluge javnim radiodifuznim servisima

Član 43

Državna pomoć javnim radio difuznim servisima za obavljanje usluga emitovanja radio-televizijskog programa može se dodijeliti pod uslovom da emitovanje radio i televizijskog programa zadovoljava interes javnosti na nacionalnom i lokalnom nivou i vodi računa o nacionalnoj zastupljenosti informativnog, kulturnog, obrazovnog, sportskog i zabavnog programa, ako se pružanje javne usluge povjerava na osnovu akta (upravnog) ili ugovora, emitovanjem radijskog ili televizijskog programa od važnosti za građane Crne Gore, ako je određen nezavisni organ koji prati pružanje javne usluge i ako se finansiranje obezbjeđuje na jedan od sljedećih načina:

- javna usluga radio-televizijskog emitovanja se finansira samo iz javnih sredstava, u bilo kom obliku, ili
- javna usluga radio-televizijskog emitovanja se finansira različitim kombinacijama javnih sredstava i prodaje reklamnog prostora ili programa.

Javni radiodifuzni servis kome je povjereno pružanje javne usluge radio-televizijskog emitovanja dužan je da vodi odvojeno računovodstvo za poslove pružanja javne usluge emitovanja radio-televizijskog programa od drugih poslova.

Državna pomoć za pružanje univerzalne poštanske usluge

Član 44

Državna pomoć može se dodijeliti samo za pružanje univerzalne poštanske usluge, u skladu sa zakonom.

III. DRŽAVNA POMOĆ POJEDINIM SEKTORIMA

Državna pomoć za zatvaranje čeličana

Član 45

Državna pomoć za zatvaranje privrednih društava koja se bave proizvodnjom čelika (u daljem tekstu: čeličana) može se dodijeliti za pokriće troškova zaostalih zarada zaposlenih koji su postali tehnološki višak i otpremnina zaposlenih, u visini do 50% iznosa troškova.

Državna pomoć za djelimično ili potpuno zatvaranje čeličana može biti dodijeljena ukoliko nije dodijeljena državna pomoć za restrukturiranje, u skladu sa članom 16 ove uredbe.

Državna pomoć za trajni prekid proizvodnje čeličnih proizvoda

Član 46

Državna pomoć može se dodijeliti čeličani za trajni prekid proizvodnje čeličnih proizvoda iz Priloga I, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio, ukoliko:

- je osnovana prije 1. januara 2008. godine i ima svojstvo pravnog lica;
- redovno proizvodi čelične proizvode do dana podnošenja zahtjeva državne pomoći;
- zatvara i izbacuje iz upotrebe postrojenje za proizvodnju čeličnih proizvoda u roku od šest mjeseci od prestanka proizvodnje ili donošenja rješenja o usklađenosti Komisije i
- iznos državne pomoći ne prelazi preostalu računovodstvenu vrijednost proizvodnih hala koje se zatvaraju, bez revalorizacije obračunate nakon 1. januara 2008. godine.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti ukoliko nije odobrena državna pomoć za restrukturiranje, u skladu sa članom 16 ove uredbe.

Državna pomoć za zatvaranje čeličane koja je pod kontrolom drugog privrednog društva u sektoru proizvodnje čelika

Član 47

Državna pomoć može se dodijeliti čeličani koja je osnovana kao pravno lice prije 1. januara 2008. godine i koje je direktno ili indirektno pod kontrolom drugog privrednog društva u sektoru proizvodnje čelika ukoliko:

- je čeličana poslovno odvojena od privrednog društva pod čijom je kontrolom najkraće šest mjeseci prije dostavljanja zahtjeva za dodjelu državne pomoći i
- ako Komisija kao vjerodostojan prihvati finansijski iskaz čeličane sa mišljenjem nezavisnog revizora.

Državna pomoć čeličanama u skladu sa horizontalnim ciljevima

Član 48

Državna pomoć čeličanama u skladu sa horizontalnim ciljevima može se dodijeliti pod uslovima iz čl. 5 do 44 ove uredbe.

Državna pomoć za proizvodnju uglja

Član 49

Državna pomoć privrednim društvima za proizvodnju uglja može se dodijeliti malim i srednjim privrednim društvima za:

- istraživanje, razvoj i inovacije - u skladu sa čl. 10 do 13 ove uredbe; i
- zaštitu životne sredine - u skladu sa čl. 17 do 25 ove uredbe;

Državna pomoć privrednim društvima za proizvodnju uglja može se dodijeliti i za usavršavanje i obuku, u skladu sa članom 26 ove uredbe.

Brodogradnja

Državna pomoć za inoviranje

Član 50

Državna pomoć može se dodijeliti privrednim društvima koja obavljaju djelatnost izgradnje, popravke i prepravke plovila (brodogradnja), kao i privrednim društvima koja su neposredno ili posredno povezana sa njima.

Izgradnjom plovila iz stava 1 ove uredbe smatra se komercijalna izgradnja plovila:

- koja nijesu manja od 100 gt, a koriste se za prevoz putnika odnosno prevoz robe,
- specijalizovana plovila i nijesu manja od 100 gt, a koriste se za čišćenje dna od mulja, ledolomci i dr.;
- brodovi tegljači ne manje od 365 kW,
- ribolovna plovila ne manje od 100 gt i

- nedovršena plovila iz al. 1, 2, 3 i 4 ovog stava koja plove i koja su mobilna.

Popravka plovila iz stava 1 ovog člana, smatra se popravkom i obnavljanjem plovila iz stava 2 ovog člana.

Prenamjena plovila iz stava 1 ovog člana, smatra se prenamjena komercijalnih plovila ne manja od 1000 gt.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti za inovacije u brodogradnji, popravku i prenamjenu brodova pod uslovom da ne prelazi 20% opravdanih troškova, ako:

- se odnosi na industrijsku primjenu inovativnih proizvoda i procesa (tehnološki novih i bitno unaprijeđenijih proizvoda i procesa u poređenju sa posljednjim dostignućima u ovoj industriji u EU) koja nose rizik od tehnološkog ili industrijskog propadanja i

- obuhvata rashode na osnovu ulaganja, dizajniranja, inženjeringu i ispitivanja, inovativnog dijela projekta.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti i za dodatne troškove za potvrđivanje valjanosti tehnološke inovacije.

Državna pomoć za zatvaranje brodogradilišta

Član 51

Državna pomoć za zatvaranje brodogradilišta može se dodijeliti za potpuno ili djelimično zatvaranje brodogradilišta za opravdane troškove, i to:

- zaostale zarade i otpremnine zaposlenima koji su proglašeni tehnološkim viškom ili stekli pravo na penziju;
- troškove savjetodavnih usluga zaposlenima koji su proglašeni tehnološkim viškovima za osnivanje malih privrednih društava čija djelatnost nije brodogradnja;
- troškove prekvalifikacije i
- rashodi za preuređenje brodogradilišta (zgrada, postrojenja i infrastrukture), a koji se neće koristiti za brodogradnju.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti privrednom društvu koje potpuno prestane da obavlja djelatnost brodogradnje, popravke brodova i prenamjene brodova, u iznosu preostale knjigovodstvene vrijednost postrojenja ili diskontovanog poslovnog dobitka ostvarenog tokom trogodišnjeg perioda umanjenog za vrijednost koju je privredno društvo dobilo iz zatvaranja postrojenja;

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti privrednom društvu koje je završilo radove u brodogradilištu kao zajam ili garancija za obezbjeđenje minimalnih obrtnih sredstava.

Privredno društvo kome je dodijeljena pomoć za spašavanje i restrukturiranje u prethodnih 10 godina, ne može dobiti pomoć za djelimično zatvaranje.

Izuzetno, od stava 4 ovog člana, državna pomoć za zatvaranje brodogradilišta može biti ponovo dodijeljena privrednom društvu koje zapadne u poteškoće zbog okolnosti na koje nije moglo uticati i prije isteka roka od 10 godina.

Privredna društva kojima je dodijeljena pomoć iz stava 1 ovog člana, moraju zatvoriti brodogradilišta za period koji nije kraći od 10 godina.

Državna pomoć u formi kredita za izvoz

Član 52

Državna pomoć za brodogradilišta u obliku državno podsticajnih kredita za privredna društva koja su registrovana u Crnoj Gori, za izgradnju, prenamjenu plovila, mogu se dodijeliti u skladu sa Sporazumom OECD-e po Smjernicama za osiguranje izvoznih kredita.

Državna pomoć privrednim društvima u sektoru brodogradnje u skladu sa horizontalnim ciljevima

Član 53

Državna pomoć privrednim društvima u sektoru brodogradnje u skladu sa horizontalnim ciljevima, može se dodijeliti pod uslovima iz čl. 5 do 44 ove uredbe.

Drumski i željeznički saobraćaj

Član 54

Državna pomoć može se dodijeliti kao kompenzacija privrednim društvima koja obavljaju javni prevoz putnika u drumskom i željezničkom saobraćaju:

- u vidu subvencija za pružanje usluga javnog prevoza za odgovarajuće kategorije stanovništva (učenike, studente, lica sa invaliditetom i drugih lica, u skladu sa zakonom) na osnovu zaključenog ugovora o javnom prevozu putnika za određeno geografsko područje, u skladu sa zakonom;

- ugovor iz alineje 1 ovog člana koji je zaključen u skladu sa zakonom, bez sproveđenja postupka javnog nadmetanja, može se zaključiti na period najduže od dvije godine; ugovor iz alineje 1 ovog člana koji je zaključen u postupku javnog nadmetanja može se zaključiti najduže na period od 10 godina za usluge javnog prevoza putnika u drumskom (autobuskom), odnosno najduže na period od 15 godina za usluge javnog prevoza putnika u željezničkom saobraćaju;
- parametri za obračunavanje subvencije - kompenzacija za pružanje usluga javnog prevoza moraju biti poznati unaprijed i utvrđeni na objektivan i transparentan način i kompenzacija za pružanje usluga javnog prevoza mora da predstavlja razliku između cijene pune karte i karte kojom se vrši prevoz na osnovu ugovora.

Ugovor iz stava 1 ovog člana, može se zaključiti najviše na 15 godina za usluge autobuskog prevoza i 22,5 godina za usluge prevoza putnika željeznicom, pod uslovom da sredstva obezbijedi prevoznik iz sopstvenih izvora.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti pod uslovom da kontrolu nad sprovođenjem ugovora iz stava 1 ovog člana vrši organ državne uprave koji je zaključio ugovor, u skladu sa čl. 41 i 42 ove uredbe.

Kombinovani saobraćaj

Član 55

Kombinovanim saobraćajem smatra se transport određen tačkom b člana 3 Protokola 4 o kopnenom saobraćaju SSP-a.

Državna pomoć može se dodijeliti za postizanje prelaska sa drumskog teretnog na druge načine saobraćaja i podsticanje kombinovanog saobraćaja, za:

1. ulaganja za izgradnju i adaptaciju terminala za kombinovani saobraćaj, uključujući opremu za pretovar, u iznosu do 50% ukupnih investicionih troškova (za proširenje pristaništa za prevez brodova, proširenje i prenamjenu terminala za kombinovani saobraćaj, ulaganja koja se odnose na izgradnju opreme za pretovar, ulaganja u objekte za rukovanje teretom, i dr.);
2. kompenzaciju procijenjenih troškova opreme za kombinovani saobraćaj u iznosu do 100% opravdanih troškova (kontejnere za kopneni saobraćaj, standardne teretne kontejnere za drumski i željeznički saobraćaj, specijalna vozila i kontejnere za kombinovani saobraćaj: automatizovani samopokretni saobraćajni sistemi, terminalski traktori; prilagođavanja na tegljačima za olakšani utovar, prilagođavanja za opremu za početni i kasniji drumske saobraćaj; i adaptacija opreme za kopnenu navigaciju);
3. ulaganja u inovacije tehnologije za pretovar, a posebno kombinovani informacioni i komunikacioni sistemi, u iznosu do 30% opravdanih troškova i
4. ulaganja za kupovinu lokomotiva za kombinovani transport kako bi se saobraćaj prenio sa drumova na željeznički u iznosu do 30% investicionih troškova tokom jednogodišnjeg probnog perioda.

Državna pomoć za izgradnju lučke infrastrukture

Član 56

Državna pomoć za izgradnju lučke infrastrukture može se dodijeliti za izgradnju lučke infrastrukture po mjeri korisnika za izgradnju nove ili proširenje postojeće lučke infrastrukture za pokriće investicionih troškova za infrastrukturu do 50% ukupnih investicionih troškova.

Lučka infrastruktura po mjeri korisnika je infrastruktura koja je projektovana za posebnog korisnika ili kategoriju korisnika luke, i obuhvata lučku nadgradnju (površinska uređenja, neophodne zgrade, skladišta, radionice, kancelarijski prostor; mobilnu i fiksnu opremu koja je neophodna za pružanje usluga - kranovi, šine, i dr.) i lučku infrastrukturu (dokovi, zidana pristaništa, brodogradilišta, lukobrani, cijevi i kablovi za komunalne usluge na lokacijama terminala).

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti krajnjem korisniku infrastrukture ili operateru infrastrukture.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana može se dodijeliti kao pomoć za regionalna ulaganja ili kao državna pomoć za izgradnju i adaptaciju terminala za kombinovani saobraćaj kako bi se prenio teretni saobraćaj sa drumova (kao državna pomoć za usluge kombinovanog saobraćaja).

Djelatnost vazdušnog saobraćaja

Kompenzacije za javne usluge

Član 57

Državna pomoć privrednom društvu koje pruža aerodromske usluge može se dodijeliti u obliku kompenzacije za dodatne troškove ukoliko nadležni organ proglaši neku od privrednih aktivnosti aerodroma kao javnu uslugu da bi se

zadovoljio javni interes na odgovarajući način.

Kompenzacija dodijeljena za dodatne troškove koji nastaju iz obaveze pružanja javnih usluga obračunava se na osnovu unaprijed utvrđenih parametara, na jasan i prepoznatljiv način, u skladu sa čl. 41 i 42 ove uredbe.

Državna pomoć za uspostavljanje novih vazdušnih linija

Član 58

Državna pomoć može se dodijeliti privrednom društvu koje obavlja djelatnost vazdušnog saobraćaja za uspostavljanje nove vazdušne linije, pod uslovom:

- da ima licencu izdatu u Crnoj Gori ili nekoj državi članici EU;
- da nova vazdušna linija povezuje aerodrome kategorije C i D u Crnoj Gori sa aerodromom države EU;
- da se uspostavlja nova vazdušna linija ili povećava učestalost letova, ili pretvara sezonska linija u stalnu, a nesvakodnevni u dnevne letove, i da se ne odnosi na saobraćajne transfere sa jedne vazduhoplovne kompanije na drugu;
- da je uspostavljanje nove vazdušne linije dugoročno održivo, da je državna pomoć ograničena na određeni vremenski period i da se postepeno smanjuje i
- da ima poslovni plan koji pokazuje održivost vazdušne linije nakon isteka državne pomoći.

Državna pomoć iz stava 1 ovog člana, može se dodijeliti za period od najviše pet godina, s tim da iznos na godišnjem nivou ne može preći 50% ukupnih opravdanih troškova za tu godinu, a ukupna državna pomoć ne može preći prosjek od 40% opravdanih troškova, s tim da se u prve tri godine može održavati na 50% ukupnih opravdanih troškova.

Opravdani troškovi iz stava 2 ovog člana smatraju se dodatni troškovi za uspostavljanje nove vazdušne linije ili povećanje učestalosti letova, osim operativnih troškova (troškovi angažovanja ili amortizacije aviona, troškovi goriva, zarada posade, aerodromskih taksi i troškovi hrane i pića).

Dodijeljena državna pomoć isplaćuje se prema neto porastu prevezениh putnika.

Davalac državne pomoći dužan je da plan državne pomoći za uspostavljanje nove vazdušne linije objavi na internet stranici kako bi se omogućilo svim zainteresovanim privrednim društvima koja obavljaju djelatnost vazdušnog saobraćaja da ponude svoje usluge.

Davalac pomoći dužan je da objavi na internet stranici godišnju listu novotvorenih vazdušnih linija kojima je dodijeljena državna pomoć sa aerodromima, izvorima državne pomoći, naziv privrednog društva sa iznosom državne pomoći koja je isplaćena i brojem prevezeni putnika.

Državna pomoć za uspostavljanje nove vazdušne linije ne može se kombinovati sa drugim vrstama državne pomoći koje su dodijeljene za pokrivanje istih troškova.

DRŽAVNA POMOĆ U FORMI POSEBNOG INSTRUMENTA DRŽAVNE POMOĆI

Pomoć za izvoz Garancije za kredite za izvoz

Član 59

Državna pomoć u vidu garancija za izvozna kreditna osiguranja može se dodijeliti za osiguranje od netržišnih rizika.

Privredna društva koja kontroliše država i lokalna samouprava

Član 60

Privredna društva koja kontroliše država ili lokalna samouprava su privredna društva u kojima država ili lokalna samouprava, direktno ili indirektno, odvojeno ili zajedno, posjeduju udio u vlasničkom kapitalu i imaju pravo da imenuju organe upravljanja.

Privredna društva iz stava 1 ovog člana, dužna su da dostave izvještaj o poslovanju sa neto ostvarenim prometom do 1.maja tekuće za prethodnu godinu organu državne uprave nadležnom za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Vodenje evidencije o finansijskim transakcijama

Član 61

Privredna društva iz člana 60 ove uredbe, dužna su da vode računovodstvene evidencije o prenosu i korišćenju sredstava države ili lokalne samouprave koja su dodijeljena direktno ili preko posrednih privrednih društava koja su pod kontrolom države ili lokalne uprave, ili preko finansijskih institucija.

Privredna društva kojima je povjerenje vršenje javnih usluga od opštег interesa dužna su da vode odvojeno računovodstvo za pružanje javnih usluga za koje se prima kompenzacija, u skladu sa ovom uredbom.

Privredna društva iz stava 1 ovog člana dužna su da knjigovodstvenu evidenciju iz stava 2 ovog člana, čuvaju deset godina od dana posljednjeg prijema državne pomoći i podatke iz evidencije dostave Ministarstvu, na njegov zahtjev.

Evidencije iz stava 1 ovog člana naročito se odnose na:

1. kompenzacije za pokriće gubitaka iz privredne djelatnosti;
2. obezbeđenje kapitala;
3. nepovratna finansijska sredstva, ili zajmove po preferencijalnim uslovima;
4. odricanje od naplata dugovanja i
5. kompenzacije za finansijske obaveze koje odredi država ili lokalna samouprava.

Odredba stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na finansijske transfere organa državne ili lokalne samouprave sa:

- privrednim društavima koja kontroliše država ili lokalna uprava, kao i privrednim društvima kojima je povjerenje vršenje javnih usluga i poslova od javnog interesa ako je prosječni promet tih privrednih društava u posljednje dvije godine koje prethode godini u kojoj su dodijeljena ili korišćena sredstva državne pomoći manji od 40 miliona eura i
- Centralnom bankom Crne Gore.

Uslovi za privredna društva u sektoru industrije

Član 62

Privredna društva u sektoru industrije koje kontroliše država ili lokalna samouprava su privredna društva koja se bave industrijskom proizvodnjom, koja ostvaruju najmanje 50% godišnjeg prometa, i koja su prema klasifikaciji NACE, Rev. 1 - Statistical Classification of Economic activities in the European Community razvrstana u sektor industrije.

Privredno društvo iz stava 1 ovog člana u sektoru industrije, čiji je promet u posljednjoj fiskalnoj godini preko 250 miliona eura na godišnjem nivou, dužno je da najkasnije do 15. avgusta tekuće za prethodnu godinu dostavi Ministarstvu:

- godišnji finansijski iskaz;
- zapisnik sa skupština akcionara;
- podatke o dodijeljenim bespovratnim pomoćima, subvencijama, investicionom vlasničkom kapitalu, garancije koje je dala država ili lokalna samouprava, sa kamatnim stopama, i obezbeđenja koja su data za garancije date kreditorima;
- podatke o učešću u kapitalu i sredstvima sa podacima o vlasničkom kapitalu države i lokalne samouprave i podacima o sredstvima koja su dodijeljena preko posrednih privrednih društava koja kontroliše država ili lokalna samouprava a koje se odnose na obične akcije, prioritetne akcije, konvertibilne akcije, kamatne stope, dividende ili prava konvertibilnosti dodijeljena zajedno sa akcijama);
- podatke o dividendama isplaćenim u novcu ili akcijama i
- podatke o odlaganju plaćanja obaveza prema državi, u skladu sa zakonom, i otplati kredita, dodjeli bespovratnih pomoći.

Odredba stava 2 ovog člana primjenjuje se na:

- privredna društva koja su registrovana u drugim državama, koja su pod kontrolom države ili lokalne samouprave u pogledu internih, direktnih i međusobnih transakcija i
- grupu povezanih privrednih društava koja su pod kontrolom države ili lokalne samouprave koja spadaju prema klasifikaciji u privredna društva u sektoru industrije.

Grupa povezanih društava koju kontroliše država ili lokalna samouprava dužna je da dostavi konsolidovane izveštaje o svim aktivnostima koje se obavljaju u okviru grupe.

Državna pomoć za izvoz

Član 63

Državna pomoć ne može se dodijeliti privrednim društvima za subvencionisanje izvoza i tekućih troškova izvoza.

PRELAZNE I ZAVRŠNA ODREDBA

Član 64

Intenzitet, odnosno iznos državne pomoći za regionalni razvoj velikim privrednim društvima iz člana 5 stav 4 ove uredbe primjenjuje se do 31. decembra 2012. godine.

Intenzitet, odnosno iznos državne pomoći za regionalni razvoj velikim privrednim društvima od 31. decembra 2012. godine primjenjivaće se u skladu sa članom 73 stavom 7 SSP-a.

Član 65

Ugovori o pružanju usluga javnog prevoza na osnovu kojih se dodjeljuju kompenzacije za pružanje javnih usluga usaglašće se sa čl. 41 i 42 ove uredbe najkasnije do 3.decembra 2019. godine.

Član 66

Danom stupanja na snagu ove uredbe, prestaje da važi Uredba o bližim kriterijumima, namjeni i uslovima dodjele državne podrške i pomoći ("Službeni list CG", broj 13/08).

Član 67

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 03-2921

Podgorica, 8. aprila 2010. godine

Vlada Crne Gore

Predsjednik

Milo Đukanović s.r.

Prilog 1

Čelični proizvodi

Sirovo gvožđe za proizvodnju čelika i drugo sirovo gvožđe, feromanganska legura i visokougljenični feromangan, bez drugih legura gvožđa;

Sirovi i polugotovi proizvodi od gvožđa, obični čelik i specijalni (čelik liveni tečni čelik ili neliveni čelik, uključujući i liveni za kovanje poluproizvoda: sirovo gvožđe za patiniranje, gredice, ploče; limom i bijelim limom obložene šipke; vruće-valajni široki kalemi, izuzev proizvodnje livenog čelika za izlivke iz malih i srednjih livnica);

Vreli gotovi proizvodi od gvožđa, običnog i specijalnog čelika (šine, željeznički pragovi, šinske veznice, podnožne grede, valjani i presjeci, teški profili od 80 mm i više, pobijači lima, šipke i profili manji od 80 mm i pljosnati čelici manji od 150 mm, metalne šipke za izvlačenje žice, cijevni obruči i ugaonici, toplovaljani obruči i trake (uključujući cijevne trake), toplovaljani lim, ploče i lim od 3 mm debljine i više, univerzalne ploče od 150 mm i više, izuzev žice i žicanih proizvoda, svijetlih šipki i čeličnih odlivaka);

Hladni gotovi proizvodi (bijeli lim, ploče kalaj i olov, crni lim, pocinkovani lim, drugi obloženi limovi, hladnovaljani limovi, električni limovi i trake);

Metalne cijevi (sve bešavne cijevi, varene čelične cijevi prečnika od preko 406,4 mm).